

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/25/2019
Identifikačné číslo spisu:	2101899623
Dátum vydania rozhodnutia:	21.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2101899623.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. K. i XX, X. nad D., proti žalovanému L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, Z., zastúpenému JUDr. Ivanou Slaninovou, advokátkou, Advokátska kancelária JUDr. Dušan Slanina a spol. so sídlom Horné bašty 8943/25, Trnava, o zaplatenie 5 891,57 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 12C/258/2001, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. júla 2018 sp. zn. 12Co/225/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. októbra 2016 č. k. 12C/258/2001-443 (v poradí druhým) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní istinu 5 891,57 Eur s úrokom z omeškania 17,6% ročne od 23.06.1999 do zaplatenia (prvý výrok), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu (tretí výrok).

1.1. Z dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania bolo zaplatenie sumy 177.489,60 Sk (5 891,57 Eur) s 18 % úrokom z omeškania od 23.06.1999 do zaplatenia a náhradou trov konania žalovaným žalobcovi, označenému ako I. P. - V., X. nad D. č. XX, XXX XX Z., IČO: XXX XX XXX, ktorý podľa žaloby na základe ústnej zmluvy o dielo uzavretej so žalovaným zhotovil, dodal a zrealizoval do 30.04.1999 na rodinnom dvojdomo žalovaného v Z. na F. ul. č. XX drevený krov v zmysle projektu Ing. K.. Výkonané práce žalovaný prevzal osobne s tým, že ich uhradí v prevádzke žalobcu v hotovosti oproti vystavenej faktúre. Žalovaný sa do prevádzky dostavil, ale úhradu nepreviedol, lebo neuznal celkovú výšku fakturovanej sumy bez uvedenia, ktoré konkrétne položky v rozpočte pokladá za neprimerané. Žalobca preto žalovanému dňa 09.06.1999 zaslal doporučené faktúru č. XXXXXX zo dňa 08.06.1999 na sumu 177.489,60 Sk so 6% DPH, majúcu náležitosti daňového dokladu, splatnú 22.06.1999. Jej prílohou bol krycí list rozpočtu v počte štyroch listov. Rozpočtový list nákladov bol spracovaný v súlade s projektom, ktorý žalovaný dodal ako súčasť dokumentácie k

realizácii stavby. Rozpočet vykonaných prác tvorí neoddeliteľnú súčasť faktúry. Žalovaný sa nevyjadril k faktúre ani k dvom písomným výzvam žalobcu zo dňa 16.03.2000 a 19.06.2000. Dňa 10.11.2000 vtedajší právny zástupca žalobcu previedol opakovanú výzvu na úhradu pohľadávky.

1.2. Na pojednávaní dňa 29.09.2016 žalobca navrhol, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť pohľadávku na účet Ing. U. M., ktorej bola pohľadávka postúpená zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 30.12.2008. Žalobca bol v zmysle tejto zmluvy podľa § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka požiadaný, aby postúpený nárok vymáhal sám vo svojom mene na jej účet. Oznámenie postúpenia pohľadávky bolo viazané na pokyn postupníka; žalobca pokyn na oznámenie o postúpení pohľadávky dostal dňa 27.10.2014.

1.3. Súd prvej inštancie mal preukázané rokovanie medzi žalobcom, žalovaným a jeho manželkou o zmluve o dielo, ktorej obsahom malo byť dodanie materiálu a prác na krove rodinného domu žalovaného a jeho manželky. Konštatoval, že zmluva o dielo nebola uzavretá písomne, ale žalovaný a ostatní spoluvlastníci konkludentným konaním prejavili súhlas s vykonaním prác na ich rodinnom dome žalobcom, umožnili mu dodať a zložiť na stavbe materiál (drevo dodané žalobcovi p. G.), umožnili prístup na stavbu pracovníkom žalobcu a nechali ich pracovať. Pracovníci žalobcu použili tento materiál pri stavbe krovu, vykonali všetky práce na krove, aj vikiere. Nepreukázalo sa tvrdenie žalovaného, že vikiere nedokončili, lebo pracovníkov žalobcu vyhodil a dokončovali ich žalovaný s p. X. počas jeho práceneschopnosti. Podľa mzdového listu v auguste 1998 odpracoval p. X. 21 dní, nebol práceneschopný a ani svojou výpoveďou nepotvrdil tvrdenie žalovaného, že vikiere postavil sám počas svojej práceneschopnosti. Potvrdil iba, že u žalovaného po pracovnej dobe ničो dokončoval, ale neuviedol čo. Po ukončení prác sa bol žalovaný s manželkou u žalobcu dohodnúť na zaplatení ceny za vykonané práce a dodaný materiál, z čoho vyplýva, že došlo ku konkludentnému prevzatíu prác a materiálu všetkými spoluvlastníkmi. Po vykonaní prác a dodaní materiálu došlo k nezhode o ich cene. Svedecké výpovede preukázali, že počas dohadovania žalobca uviedol predbežnú cenu 150.000,- Sk vypočítanú na základe projektu dodaného žalovaným, s ktorou žalovaný po vykonaní diela nesúhlasil. Okresný súd preto vychádzal z celkovej všeobecnej hodnoty stavebných prác a dodávok materiálov na stavbe rodinného domu 7 299,71 Eur bez DPH a 7 737,69 Eur s DPH 6%, zistenej znaleckým dokazovaním. Zdôraznil, že znalec ohodnotil práce, ktoré boli vykonané pracovníkmi žalobcu tak, ako bolo preukázané svedeckými výpoveďami, teda práce na celom krove aj s vikiermi, spolu s ohodnotením materiálu, ktorý bol na krov použitý. Žalovaný neuniesol dôkazné bremeno na tvrdenie, že pracovníci žalobcu nevykonali práce na krove s vikiermi. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti nevykonala prvá inštancia znalecké dokazovanie na preukázanie, či boli vykonané nátery dreva, lebo žalobca sa dožadoval zaplatenia nižšej sumy ako všeobecná hodnota stavebných prác a dodávok materiálu na stavbe rodinného domu žalovaného určená znalcom, bez odhadu ceny materiálu a prác potrebných na tieto nátery. V ďalšej časti odôvodnenia rozsudku uviedol, že vypočutí spoluvlastníci rodinného domu nejasne uvádzali, že žalovaného nespĺnomocnili na dojednanie zmluvy o dielo, ale sami sa o stavbu nestarali, nič nedohadovali a zmluvné plnenie prijali bez výhrad, teda konkludentným konaním splnomocnili žalovaného na uzavretie zmluvy, z čoho mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný bol oprávnený dohadovať zmluvy o dielo týkajúce sa spoločného rodinného domu. K žalovaným vznesenej námietke premlčania uviedol, že žalobca, žalovaný a svedkovia zhodne potvrdili vykonanie aj dokončenie prác na dome žalovaného v auguste 1998, teda v auguste 1998 vzniklo právo žalobcu na uhradenie ceny diela. Žaloba bola podaná na súd 21.05.2001, v trojročnej premlčacej lehote. Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky tvoriacej predmet konania, pred vyhlásením konkurzu na majetok žalobcu, toto vyhodnotil okresný súd za platné. Žalobca bol v zmluve o postúpení pohľadávky splnomocnený vymáhať postúpenú pohľadávku vo svojom mene. Táto pohľadávka nie je súčasťou majetku úpadcu, preto nedošlo k prerušeniu konania. Žalobca je naďalej nositeľom aktívnej legitímácie, žalovaný je vzhľadom na dojednanie zmluvy o dielo so žalobcom pasívne legitimovaný. Žalovaný neuviedol a ani nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie tvrdenia, že postúpenie pohľadávky je antidatované. Súd prvej inštancie tak žalobe v časti uplatnenej istiny v plnom rozsahu vyhovel, keďže táto je nižšia ako všeobecná hodnota stavebných prác a dodávok materiálu na stavbu rodinného domu žalovaného určená znalcom. V časti týkajúcej sa úrokov z omeškania vo výške 0,4% (ročne) žalobu zamietol, nakoľko v čase vzniku omeškania žalovaného so zaplatením ceny diela bola zákonná výška úrokov z omeškania 17,6% a nie 18%, ako žiadal žalobca. Výrok o trovách konania odôvodnil úspechom žalobcu, ktorý bol neúspešný iba v nepatrnej časti úrokov z omeškania.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 3. júla 2018 sp. zn. 12Co/225/2017 vo výroku I. rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní istinu 5 891,57 Eur s úrokom z omeškania 107,6% ročne od 23.06.1999 do zaplatenia (prvý výrok) zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 5 891,57 Eur spolu s úrokom z omeškania 17,6% ročne z istiny 5 891,57 Eur od 23.06.1999 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet postupníka Ing. U. M., bytom G. č. XXX, vedený v F. sporiteľni, a.s., Bratislava, číslo účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, vo výroku II. odmietol odvolanie voči výroku, ktorým okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol (druhý výrok), vo výroku III. rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania (tretí výrok) potvrdil a vo výroku IV. žalobcovi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v zásade stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie, ktoré je logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalovaného v odvolaní odvolací súd doplnil ďalšie dôvody.

2.1. Osobitne odvolací súd poukázal na to, že prípadná neúplnosť okruhu strán sporu (pokiaľ nie sú žalobcami alebo žalovanými všetci, ktorí nimi majú byť) nepredstavuje nedostatok v procesných podmienkach konania v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) CSP ako tvrdil odvolateľ (jej následkom nie je zastavenie konania), ale je dôvodom zamietnutia žaloby (pretože ide o otázku vecnej legitímácie). Odvolací súd nezistil nedostatok v pasívnej legitímácii na strane žalovaného, ani nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu. V tejto súvislosti dal do pozornosti už svoje v tejto veci predchádzajúce zrušujúce uznesenie z 05.05.2010 sp. zn. 12Co/62/10 v ktorom uviedol, že na základe objednávky žalovaného medzi stranami sporu právny vzťah vznikol; týmto právnym názorom bol okresný súd viazaný, najmä ak v ďalšom konaní strany sporu nepreukázali opak. Vo vzťahu k odvolacím tvrdeniam žalovaného týkajúcim sa nedostatku vecnej legitímácie žalobcu odvolací súd na objasnenie uviedol, že žalovaná pohľadávka, ktorej zaplatenia sa pôvodne domáhala fyzická osoba - podnikateľ I. P., podnikajúci pod obchodným menom I. P. V., s miestom podnikania XXX XX X., IČO:XXX XX XXX, bola zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 30.12.2008 postúpená na postupníka Ing. U. M.. Postúpenie pohľadávky bolo v zmysle zmluvného dojednania postupcu a postupníka oznámené dlžníkovi až na základe pokynu postupníka dňa 29.10.2014. Postúpením pohľadávky síce došlo k zmene v osobe veriteľa, ale zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka o tom, že postúpený nárok môže postupca vymáhať sám vo svojom mene na účet postupníka. Žalobca v dôsledku vyhláseného konkurzu nemôže samostatne konať pred súdom ako fyzická osoba - podnikateľ, ale stále je fyzickou osobou disponujúcou plnou spôsobilosťou na právne úkony aj plnou procesnou spôsobilosťou vo vzťahu k pohľadávke nepatriacej do konkurznej podstaty. Stranou sporu je potom postupca vymáhajúci so súhlasom postupníka pohľadávku vo svojom mene. Nakoľko sa má pri postupe podľa § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka poskytnúť (hmotnoprávne) plnenie priamo postupníkovi, podľa názoru odvolacieho súdu musí byť táto skutočnosť vyjadrená aj vo výroku rozsudku. Preto odvolací súd prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie precizoval doplnením o skutočnosť, že plnenie má byť poskytnuté na označený účet označeného postupníka, čo formálne predstavuje zmenu pôvodného rozsudku okresného súdu. K námietke žalovaného o opomenutí spotrebiteľského charakteru sporu okresným súdom odvolací súd uviedol, že aj keď súd prvej inštancie explicitne neaplikoval právnu úpravu spotrebiteľského práva (minimálne do 27.11.2014, kedy mu zástupca žalovaného na pojednávaní oznámil postúpenie pohľadávky na nepodnikajúcu fyzickú osobu Ing. M.), neporušil žiadne procesné ustanovenie a nevykonával dôkazy (iba) v prospech žalobcu. Odvolací súd v tejto súvislosti nezistil nijakú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre ustálenie skutkového stavu a pre správne právne posúdenie veci. K tvrdeniu žalovaného, že žalobca pre neho vykonal nepatrný rozsah prác (bez uvedenia, čo pod týmto pojmom rozumie), odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu (ods. 69), v ktorom konštatoval, že pracovníci žalobcu vykonali všetky práce na krove a aj vikiere. Za tejto situácie bolo povinnosťou žalovaného (už v konaní pred súdom prvej inštancie) presným spôsobom najmä tvrdiť a preukázať, ktoré práce na stavbe krovu žalobca realizoval a ktoré nie. Okresnému súdu potom nezostávalo iné, ako vychádzať zo záverov znaleckého posudku v znení jeho

doplnku a v spojení s výpoveďou znalca na pojednávání. Aj keď žalovaný formálne napadol odvolaním celý rozsudok, odvolacie dôvody (ktorými je odvolací súd viazaný) vo vzťahu k prisúdenému úroku z omeškania nevymedzil, takže odvolací súd nemohol preskúmať jeho vecnú správnosť. Rovnako žalovaný nevymedzil odvolacie dôvody ani vo vzťahu k výroku o trovách konania, hoci ho odvolaním tiež formálne napadol. Nakoľko ide o závislý výrok od výroku vo veci samej, odvolací súd ho podrobil odvolaciemu prieskumu a po zistení jeho vecnej správnosti aj súladu s právnou úpravou ho potvrdil. Nakoľko žalovaný podal odvolanie proti celému rozsudku okresného súdu, teda aj proti výroku v ktorom bol v konaní úspešný (druhý výrok), odvolací súd v tejto časti odmietol ako podané neoprávnenou osobou. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolanie odôvodnil porušením práva na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolaciemu súdu vytkol, že úplne odignoroval poučovaciu povinnosť súdu v zmysle § 292 CSP ako aj povinnosti ustanovené v § 295 CSP, keď nielenže nesplnenie poučovacej povinnosti nevytkol súdu prvej inštancie, ale ani dodatočne tieto povinnosti nesplnil. Odvolací súd taktiež nevytkol súdu prvej inštancie nevykonanie dôkazov navrhnutých žalovaným a nevykonanie žiadnych dôkazov nad rámec návrhov žalovaného potrebných pre spravodlivé rozhodnutie vo veci v zmysle § 295 CSP, ale navyše sa zamerail len na časti dôkazných prostriedkov, ktoré boli podkladom vyhovieť žalobe. Zároveň odvolací súd bez návrhu na zmenu žaloby a teda aj bez rozhodnutia o zmene žaloby pristúpil k zmene žalobného návrhu, ktorú zjednodušene označil za „precizovanie“, a to v rozpore s § 216 ods. 1 CSP, § 371 CSP, ako aj v rozpore s ustanovením § 294 CSP, pričom takýto svoj postup odvolací súd žiadnym spôsobom neodôvodnil. Svojím postupom odvolací súd tak v prvom ako aj v druhom odvolacom konaní porušil právo žalovaného na spravodlivý súdny proces, keď mu v rámci odôvodnenia svojho rozsudku nevysvetlil, prečo jeho zásadné odvolacie skutkové a právne argumenty nepovažuje za dôvodné a v čom sú tieto jeho argumenty nesprávne.

3.2. Dovolateľ mal za to, že okrem porušenia jeho práva na spravodlivý proces sa navyše tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd pri posudzovaní otázky existencie zmluvy medzi účastníkmi konania odchýlili od uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2012 sp. zn. 7MCdo/12/2011. Poukázal na to, že aj keď v odôvodnení napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia, čo možno považovať za konkludentný právny úkon, t.j., že takýto úkon nemá znaky slovného prejavu, avšak vôľa konajúceho je vyjadrená takým spôsobom, že nevznikajú žiadne pochybnosti o tom, že ide o prejav vôle a aký je jeho obsah, následne už oba súdy tento výklad nesprávne aplikujú na predmetný skutkový stav a zmätočne subsumujú jednotlivé úkony raz pod proces konkludentného a raz pod proces ústneho uzatvorenia zmluvy o dielo. Výsledkom právneho posúdenia skutkového stavu oboma súdmi je tak absolútny rozpor oboch rozhodnutí aj s ďalším uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26.2.2010, nakoľko ani jeden z konajúcich súdov z vykonaného dokazovania nezistil, či teda bola zmluva o dielo uzatvorená ústne alebo konkludentne a zároveň pri tvrdení existencie platnej zmluvy o dielo do skončenia konania neustálil ani okruh účastníkov tvrdeného zmluvného vzťahu.

3.3. Podľa názoru dovolateľa osobitnú otázku predstavuje aj otázka priznania úrokov z omeškania vo výške 17,6% ročne z priznanej istiny od 23.6.1999 do zaplatenia, keď v situácii tvrdení existencie zmluvy o dielo medzi spotrebiteľom a dodávateľom mali súdy pri posudzovaní uloženia tejto povinnosti prihliadať na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vyhodnotiť, či uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania presahujúci sumu 18 000 Eur nie je v rozpore s dobrými mravmi.

3.4. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko napadnuté rozhodnutie nielenže nemá oporu v platných právnych predpisoch, ale navyše je v priamom rozpore s vykonaným dokazovaním, pričom žalovaný je starobný dôchodca so zdravotnými problémami, okrem dôchodku nemá iný príjem a neodkladný výkon napadnutého rozsudku by s ohľadom na priznaný úrok z omeškania ohrozil jeho základné životné potreby.

3.5. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a zaviazhe žalobcu na náhradu trov konania žalovanému, eventuálne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaný v prvom rade namietal porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Na to, aby mohlo dôjsť ku konštatovaniu zaťaženia konania pred súdom vadou v podobe porušenia práva strany sporu na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom súdu, musí byť daná jednak príčinná súvislosť medzi nesprávnym procesným postupom súdu a upretím strane sporu niektorého z jej prináležiacich procesných práv, okrem toho tu však musí byť aj zákonom predpokladaná intenzita zásahu do práv odôvodňujúca záver, že nebyť takéhoto zásahu, strane sporu by sa dostalo možnosti uplatniť tie argumenty alebo námietky, ktoré pre nenáležitý postup odvolacieho súdu (resp. aj

súdu prevej inštancie) museli byť uplatnené až dovolaním.

12. V preskúmvanej veci nešlo podľa názoru dovolacieho súdu usúdiť na splnenie žiadnej z takýchto podmienok. Procesný postup nemožno vykladať extenzívne - jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Odvolací súd zrozumiteľne a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany sporu domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery.

12.1. Námitka žalovaného, že odvolací súd úplne odignoroval poučovaciu povinnosť súdu v zmysle § 292 CSP ako aj povinnosti ustanovené v § 295 CSP (tak, ako je uvedené v bode 3.1. odôvodnenia tohto rozhodnutia) nie je dôvodná, nakoľko ide o skutočnosti, ktoré žalovaný namietal už v odvolaní, pričom odvolací súd sa s tými námitkami vysporiadal (bod 7.3. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

12.2. Taktiež je nedôvodná námitka žalovaného, že odvolací súd bez návrhu na zmenu žaloby a teda aj bez rozhodnutia o zmene žaloby pristúpil k zmene žalobného návrhu, ktorú zjednodušene označil za „precizovanie“ a to v rozpore s § 216 ods. 1 CSP, § 371 CSP, ako aj v rozpore s ustanovením § 294 CSP. Nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 30.12.2008 bola žalovaná pohľadávka postúpená na postupníka Ing. U. M. a zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka o tom, že postúpený nárok môže postupca (žalobca) vymáhať sám vo svojom mene na účet postupníka, potom doplnenie prvého výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom o skutočnosť, že plnenie má byť poskytnuté na označený účet označeného postupníka, fakticky nepredstavuje zmenu žalobného návrhu, ale skutočne ide iba o precizovanie tohto výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ako je to stručne a výstižne uvedené aj v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 7.2.3.).

12.3. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa.

12.4. Zároveň dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

12.5. Žalovaný tak neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. V danom prípade žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnom tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13.2. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

13.3. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právu (teda v žiadnom prípade nie

o otázku skutkovú), ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť významná z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 423 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne i dôvodnosť) dovolania.

13.4. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť a prípadným označením rozhodnutí najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka riešená správne. Samotné polemizovania dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1, písm. a) CSP.

13.5. Žalovaný v súvislosti s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP považoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny, pretože sa odklonil od právneho názoru dovolacieho súdu vyjadreného v rozhodnutiach sp. zn. 7MCdo/12/2011 a 1Cdo/222/2009. Z dovolania vyplýva, že žalobca vytýka odvolaciemu súdu viacero nesprávností, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní, avšak ani pri posudzovaní dovolania žalovaného podľa obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP) však z neho nevyplýva, riešením konkrétne ktorej „právnej“ otázky bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

15. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP a preto v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.